

de kanaalomgeving

Pieter Bekaert gebiedsgerichte werking provinciebestuur West-Vlaanderen

Exact 150 jaar geleden zette het parlement het licht op groen voor het graven van een kanaal tussen Roeselare en de Leie. Die waterweg groeide snel uit tot de economische slagader van de regio. Tot vandaag is de impact van het kanaal op economie, mobiliteit, toerisme, recreatie, natuur en landschap in de regio erg groot.

Er beweegt wat in de kanaalzone Roeselare-Ooigem. In elke langs het kanaal gelegen stad of gemeente staan grootschalige projecten in de steigers of worden dergelijke projecten al uitgevoerd. De meeste van die projecten komen niet geïsoleerd tot stand, maar zijn het resultaat van de door het provinciebestuur van West-Vlaanderen geïnitieerde *gebiedsgerichte samenwerking*. Sinds 2003 werkt de provincie West-Vlaanderen immers nauw samen met de gemeentebesturen van Roeselare, Izegem, Ingelmunster, Oostrozebeke en Wielsbeke, met Waterwegen en Zeekanaal NV (Vlaamse overheid), de West-Vlaamse Intercommunale (WVI), Westtoer (de koepelorganisatie van het toerisme), Resoc Midden-West-Vlaanderen (regionaal sociaaleconomisch overlegcomité met sociale partners en lokale besturen), de regionale Erfgoedcel van de Vlaamse overheid en tal van andere partners. Bedoeling is 'de kanaalzone nog aantrekkelijker maken om in te ondernemen, werken, wonen en recreëren' – zo staat het in de missietekst.

Vijftien jaar geleden besloot het provinciebestuur van West-Vlaanderen om meer gebiedsgericht te gaan werken. Voor elke West-Vlaamse deelregio ontwikkelde de provincie vervolgens een specifiek beleid met bijbehorende strategische projecten. Iedere regio heeft immers haar eigen dynamiek en haar plannen en ambities. Precies op die specifieke elementen wilde de (provinciale) overheid inspelen. Gebiedsgerichte teams gingen aan de slag. Om voeling te houden met wat op het terrein leeft, werken die teams vanuit regionale streekhuizen. Ze doen dat in nauwe samenwerking met de andere regionale partners die op het gebied van duurzame streekontwikkeling actief zijn.

In 2003 werd de kanaalzone tussen Roeselare en Ooigem afgebakend als een specifiek gebied met eigen kansen en uitdagingen. Bedoeling is de onderscheiden functies (economie, recreatie, wonen...) met elkaar te verzoenen. Negen jaar geleden werden de betrokken partners voor het eerst samen aan tafel gebracht. Dat betekende de start van het 'gebiedsprogramma kanaalzone Roeselare-Ooigem'. De eerste gezamenlijke actie bestond erin een (ruimtelijke) gebiedsvisie voor het gebied te formuleren. Experts zetten vanuit een bovenlokaal perspectief de grote ruimtelijke lijnen uit en identificeerden tegelijk ook tal van kleine specifieke projectmogelijkheden voor elke stad of gemeente. Voorbeelden van dat laatste zijn grensoverschrijdende kanaalparken, nieuwe woonprojecten, de herinrichting van stationsomgevingen... Deze specifieke acties moeten uiteraard telkens binnen het grote ruimtelijk kader passen. Met het formuleren van een gebiedsvisie werd een inhoudelijk sterk verhaal geschreven en werden bruggen geslagen tussen de verschillende partners op het terrein. Aangezien nogal wat projecten niet aan de gemeentegrenzen stoppen, werden de lokale besturen aangespoord om over die grenzen heen samen te werken.

Vanaf 2009 onderzocht het provinciale team – in samenspraak met alle partners – hoe die ruimtelijke visie voor de kanaalzone in praktijk kon worden gebracht. Twee zaken vielen daarbij op: het grote enthousiasme waarmee alle betrokken steden en gemeenten al met deze gebiedsvisie aan de slag waren gegaan, en de constatering dat lang niet alle projecten voldoende concreet waren uitgewerkt.

De afgelopen jaren werd de gebiedsvisie dan ook verfijnd: detailplannen werden opgemaakt en verschillende visies werden tegen elkaar afgewogen en op elkaar afgestemd. Dat proces werd mede mogelijk gemaakt door te participeren in diverse Europese interregionale projecten (Interreg). Die Europese projecten brachten niet alleen geld in het laatje, ze zorgden er ook voor dat lering kon worden getrokken uit buitenlandse voorbeelden.

Vandaag ligt in elk gemeentehuis van de regio een actieplan voor de omgeving van de waterweg op tafel. De in die plannen opgenomen acties hebben betrekking op verschillende beleidsgebieden en moeten ertoe leiden dat de omgeving van het kanaal kan uitgroeien tot een solide multifunctionele ruimte.

